

HATAY'DA TARIMSAL ÜRETİMDE ONARICI DÖNÜŞÜM PROJESİ

2023-2025

Buğday Ekolojik Yaşamı Destekleme Derneği

HATAY'DA TARIMSAL ÜRETİMDE ONARICI DÖNÜŞÜM PROJESİ

Ara Rapor 2024 Haziran

Deprem sonrası Hatay'da doğa dostu, sürdürülebilir üretime geçmeye niyet eden üreticilerin, verdiğimiz eğitimler, danışmanlıklar, malzeme ve pazarlama destekleri yoluyla agroekolojik üretime geçmelerini amaçladığımız “Tarımsal Üretimde Onarıcı Dönüşüm” projemizin ilk yedi ayını geride bıraktık.

Projeye; agroekolojik üretime geçen öncü çiftçiler sayesinde sağlıklı ürün üretiminin yaygınlaşmasını, temiz toprak, temiz su varlığının ve biyoçeşitliliğin korunmasını, deprem sonrası satış kanalları yok olan üreticilere pazarlama desteği verilmesini ve üreticilerin refahının artırılmasını, dolayısıyla hem ekolojik hem de ekonomik anlamda dirençli örnekler oluşturmayı hedefliyoruz.

Kuluçka Projeden Ana Projeye

6 Şubat depremlerinin ardından, Hatay'ın tüm ilçelerinde tarımsal üretimin durumunu saptamak, ihtiyaç ve potansiyelleri belirlemek amacıyla, Hatay'da Tarımsal Üretimde Onarıcı Dönüşüm için Kuluçka Proje'yi gerçekleştirdik. Buğday Ekolojik Yaşamı Destekleme Derneği üyelerinin destekleriyle gerçekleşen Kuluçka Proje, 1 Haziran 2023'te başladı ve 31 Temmuz 2023 tarihinde tamamlandı.

Kuluçka sürecinde; bölgede agroekolojik üretime geçebilecek potansiyel öncü çiftçiler, agroekolojik üretim yapan çiftlikler, konvansiyonel üretim yapan çiftçiler, ziraat odaları, ilçe tarım müdürlükleri, yerel yönetim yetkilileri, agroekolojik üretimle ilgili proje geliştirmiş ziraat mühendisleri, akademisyenler, gıda işleyen kooperatifler ve işletmeler, potansiyel pazarlama kanalları ve depremden sonra bölgede tarım ve gıda alanında proje geliştiren sivil toplum kuruluşlarıyla görüşmeler yaptık.

Bölgede pazarlama alternatiflerini araştırdık, bölgenin agroekolojik üretime yönelik ihtiyaçları ve bu ihtiyaçlara yönelik potansiyel çözüm yollarının yanı sıra projeye ilgili bireysel, kamusal, özel ve sivil toplum işbirlikleri olanaklarını tespit ettik. Kuluçka sürecinde topladığımız veri ve bilgiler ile yaptığımız gözlemler ana projeyi şekillendirmemizi sağladı.

Hatay'da Tarımsal Üretimde Onarıcı Dönüşüm Ana Proje

Hatay'da Tarımsal Üretimde Onarıcı Dönüşüm Projesi'ne Aralık 2023'te başladık. Kasım 2025'e tarihine kadar yürüteceğimiz projeye; Hatay'ın farklı ilçelerindeki çiftçilere hem agroekolojik tarım yöntem ve teknikleri, toprak ve su yönetimi konularında eğitim ve danışmanlık hem de pazarlama desteği vererek, tarımsal üretimin bütün halkalarında etkili olacak bütüncül bir onarım modeli oluşturmayı hedefledik.

Projede çiftçilere yönelik tarımsal üretim ve eğitim faaliyetleri Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin sponsorluğu ile; projenin salon, çiftçi ulaşimleri, depolama ve lojistik faaliyetleri ise Hatay Büyükşehir Belediyesi'nin aynı katkılarıyla gerçekleşiyor. Buğday Ekolojik Yaşamı Destekleme Derneği üyesi İzel Levi Coşkun, anonim bir destekçi ve BÜNSA Döküm A.Ş.'nin de desteklediği projede, proje ekibinin ulaşımı ise ALD Automotive sponsorluğunda gerçekleşiyor. Projenin etki ölçme ve değerlendirme araştırması ise ZENNA Kurumsal Marka Yönetim Araştırmaları ve Danışmanlığı'nın desteğiyle yapılıyor.

Proje kapsamında; Hatay bölgesinde yaygın olarak üretimi yapılan, hem bölgenin tarımsal faaliyetleri hem de yerel mutfak kültürü için önem taşıyan ve devamlılığına hizmet edecek 5 ürün grubu belirledik:

- Karakılçık buğdayı (un, bulgur, yufka ekmeği, kömbe)
- Nar (nar ekşisi)
- Narenciye (limon, mandalina, portakal)
- Biber ve Domates (biber ve domates salçası/kurusu)
- Tıbbi ve Aromatik Bitkiler (kurutulmuş nane, fesleğen, kekik, adaçayı)

Projenin ilk altı ayında, agroekolojik üretime geçmeye niyetli çiftçilere;

- onarıcı ve sürdürülebilir üretim yöntem ve teknikleri konularında eğitimler ve cevap aradıkları konularda danışmanlık verdik,
- çeşitli gübre, bitki besleme ve koruma ürünü desteklerinde bulunduk,
- ürün planlamasına destek olduk,
- danışmanlık, gözlem, görsel kayıt gibi farklı amaçlar ile arazi ziyaretleri yaptık,
- çiftçiden çiftçiye bilgi ve deneyim paylaşımı toplantıları düzenledik,
- proje çiftçilerimizin ilk ürünü Mayıs portakallarının hasadıyla birlikte hem yaş hem de kurutulmuş şekilde pazarlanmasına destek olduk,
- projeye katılan çiftçilerin ürünlerini işleyecek 3 kadın kooperatifi ve bir işleme birimine gıda kodeksine uygun işleme eğitimi verdik,
- Hastalık ve zararlılarla doğa dostu mücadele yöntemlerine yönelik kitapçıklar bastırıp dağıtımını yaptık.

Projeye katılan çiftçiler kısa sürede kendi aralarında bir iletişim grubu oluşturdular; aralarında bilgi/deneyim, fide/tohum alışverişinin yanı sıra örgütlenme konusunda neler yapabileceklerini konuşmaya başladılar. Çiftçilerimize üretimin her aşamasında danışmanlık, malzeme ve pazarlama desteklerimiz devam ediyor.

Yaz ve sonbahar döneminde; çiftçilerimizin hasat edeceği ürünlerin kooperatifler tarafından işlenmesine ve işlenmiş ürünlerin pazarlanmasına ağırlık vereceğiz. Haziran ayında açılan www.hatayicinbirlikte.org websitemizde; hem projenin amacı, kapsamı, üreticiler ve ürünlerle ilgili bilgilendirici içerikler yer alıyor, hem de ilgili tüketici ve kurumları pazarlama kanallarına yönlendiriyor.

Eylül 2024'ten itibaren yeni tarımsal üretim sezonu için, projeye ikinci yıl başvurularını kabul etmeye başlayacağız. Yeni katılacak çiftçilere vereceğimiz eğitim, danışmanlık, deneyim paylaşımları ve pazarlama desteği sayesinde bölgede agroekolojik üretimin yaygınlaşması ve çiftçilerin sürdürülebilir üretim modelini bir örgüt çatısı altında devam ettirebilmeleri için destek olmayı sürdüreceğiz.

Tarımsal üretimde sürdürülebilir ve onarıcı dönüşüm konusunda tüm Türkiye'de uygulanabilecek bir model için Hataylı çiftçiler ve kooperatiflerle birlikte çalışmaya devam ediyoruz.

Çiftçi Başvuruları ve Başvuruların Değerlendirme Süreçleri

Hatay’da Tarımsal Üretimde Onarıcı Dönüşüm Projesi’ni duyurmak ve niyetli çiftçilerden başvuruları almak üzere, Kuluçka döneminde görüştüğümüz Antakya, Defne, Samandağ, Yayladağı, Altınözü, Kırıkhan, Belen ve Arsuz Ziraat Odaları kanalıyla çiftçilerle iletişime geçtik.

Yukarıda belirttiğimiz 8 ziraat odası tarafından SMS ile gönderilen duyuru sayesinde projeden haberdar olan çiftçiler, Ziraat Odalarına bıraktığımız başvuru formlarını doldurarak sürdürülebilir ve doğa dostu üretime niyetli olduklarını beyan ettiler. Söz konusu ziraat odalarının bulunduğu 8 ilçeyi seçme gerekçelerimizi şunlardı:

- depremde en çok etkilenen ilçeler olması,
- eğitimlerin verileceği alanlara yakın olması ve
- Amik Ovası gibi pestisit kullanımının çok yoğun olduğu tarım alanları dışında kalan, küçük üreticilerin yoğunlukla bulunduğu ilçeler olması

Ziraat Odalarının sahip olduğu çiftçi ağları haricinde, projeye paydaş olacak gıda işleme birimlerinin (Defne Kadın Kooperatifi, Vakıflı Kadın Kooperatifi, Kırıkhan Kadın Kooperatifi ve Konacık Doğal Köy Ürünleri) halihazırda çalışmakta olduğu çiftçiler arasından başvurulara öncelik tanıdık. Bunun nedeni, gıda işleme birimi ve çiftçiler arasında var olan kısa tedarik zincirini korumak ve bu zincirin içinde yer alan üreticilerin onarıcı tarım yöntemlerine geçmelerini sağlayarak bölgeye örnek olacak bir kısa tedarik modeli oluşturmak...

Projeye katılacak niyetli çiftçilerin belirlenebilmesi için üretim yöntemleri, ürünleri ve üretim alanlarına dair soruların olduğu bir başvuru formu kullandık ve çiftçilerin bu formda bulunan sorulara verdikleri cevapları baz alarak gerekli kriterleri sağlayan 60 çiftçi belirledik.

Çiftçilerin seçiminde öncelikli kriterler şunlardı;

- projenin kapsadığı 5 ürün grubundan (karakılçık buğdayı, nar, limon, portakal, mandalina, domates/biber, nane, fesleğen, kekik, adaçayı) en az birini yetiştirmesi,
- kimyasal girdi kullanmadan üretim yapmaya niyetli olması ya da halihazırda kimyasal girdi kullanmadan tarım yapıyor olması,
- küçük ölçekli çiftçi olması,
- pazarlama konusunda desteğe ihtiyacı olması,
- eğitimlere eksiksiz katılarak agroekolojik üretim yöntemlerine geçmeye niyet etmesi
- seçilen çiftçilerin minimum %30’unun kadın olması

Hatay’ın Antakya, Defne, Samandağ, Yayladağ, Altınözü, Arsuz ilçelerinde üretim yapan 54 çiftçinin toplamda 538 dönüm arazisinde agroekolojik üretime geçiş süreci devam ediyor.

Bu arazilerdeki ürün dağılımı şöyle:

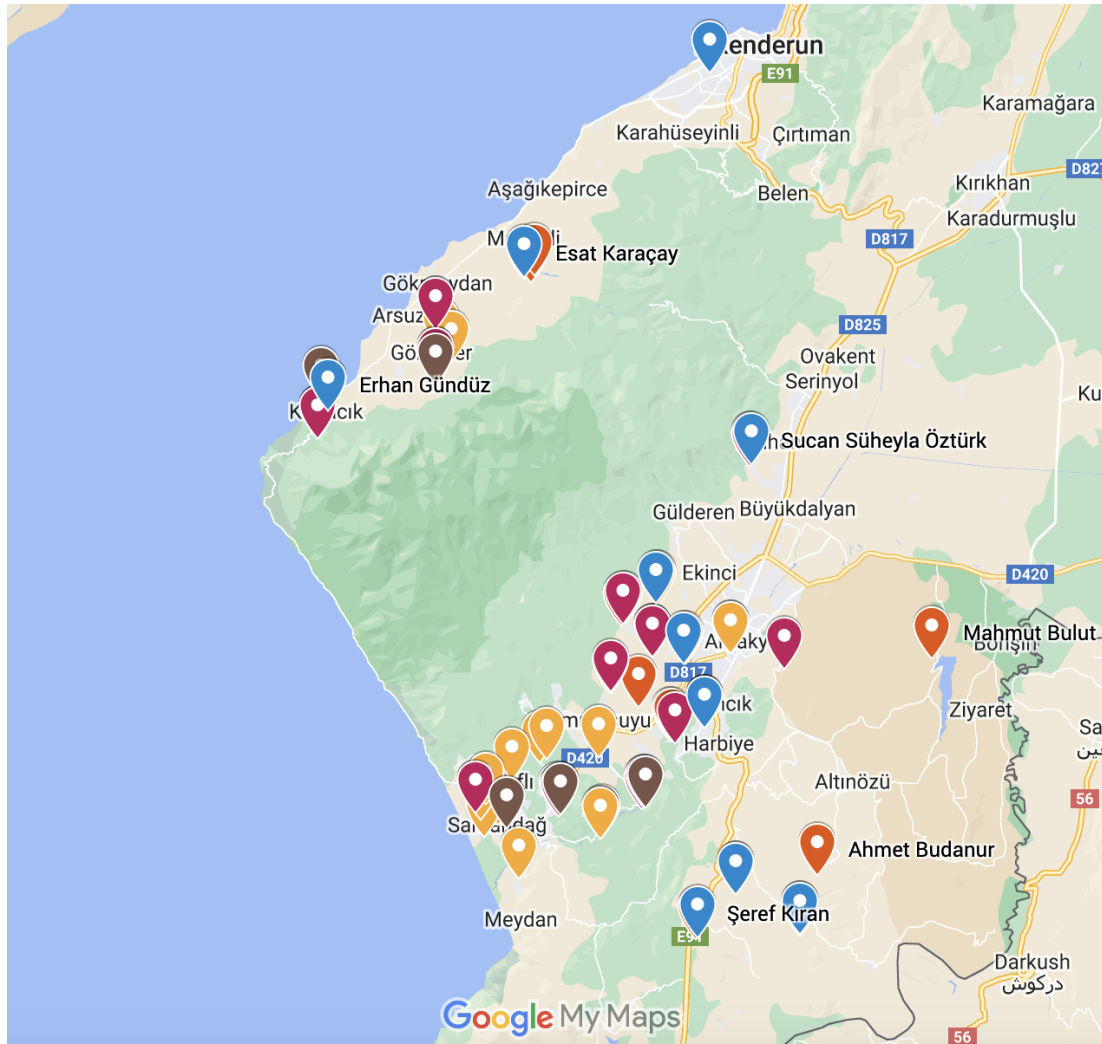
111 dönümde biber ve domates

302 dönümde nar ve narenciye

44 dönümde karakılçık buğdayı

28 dönümde tıbbi ve aromatik bitkiler (nane, adaçayı, kekik, fesleğen)

Çiftçilerimizin Üretim Alanlarının Haritası

Gerçekleşen Faaliyetler

Bilgilendirme Toplantısı (23 Ocak 2024, Antakya Expo Alanı)

Başvuru sürecinin ardından projeye katılan çiftçiler, Hatay İl Tarım Müdürlüğü, ziraat odaları ve kooperatif temsilcileri, projenin tarımsal üretim ve eğitim faaliyetleri sponsoru Türkiye İş Bankası A.Ş. ve projeye salon, çiftçilerin ulaşımı, depo ve lojistik konularında destek olan Hatay Büyükşehir Belediyesi temsilcilerinin de katıldığı bilgilendirme

toplantısında Buğday Derneği olarak uzmanlarla birlikte proje hakkında detaylı bilgi vererek, çiftçilerin sorularını yanıtladık.

EĞİTİMLER

Hatay'ın Samandağ, Antakya ve Arsuz ilçelerinde,

- Agroekoloji,
- Toprak Onarımı,
- Su Yönetimi,
- Domates ve Biber Yetiştiriciliği,
- Nar ve Narenciye Yetiştiriciliği,
- Tıbbi ve Aromatik Bitkiler Yetiştiriciliği,
- Karakılçık Buğdayı Yetiştiriciliği,
- Hastalık ve Zararlıların Tespiti ile Mücadele Yöntemleri ve
- Kooperatifçilik ve Gıda İşleme eğitimlerini gerçekleştirdik .

1. Agroekoloji Eğitimi:

Eğitim Tarihi: 1-2-3 Şubat 2024

Eğitmen: Dr. Fatih Özden (Ege Üniversitesi Tarım Ekonomisi Bölümü)

Eğitim İçeriği: Eğitimcimiz Fatih Özden, agroekoloji yaklaşımı hakkında bilgi

paylaşımı yaparak mevcut tarım sisteminde karşılaşılan ekolojik, ekonomik ve toplumsal sorunlara dikkat çekti. Söz konusu sorunlar çiftçilerimizle birlikte tartışıldı. Fatih Özden bu sorunlara karşı agroekolojinin nasıl bir yaklaşım ve çözüm sunduğu üzerinde durdu. Üç bölgede gerçekleştirdiğimiz Agroekoloji eğitimlerine toplam 37 çiftçi katıldı.

2. Domates ve Biber Yetiştiriciliği Eğitimi:

Eğitim Tarihi: 7-8 Şubat 2024

Eğitmen: Dr. Gülay Beşirli (Atatürk Bahçe Kùltürleri Merkez Araştırma Enstitüsü-Yalova)

Eğitim İçeriği: Eğitimcimiz Prof. Gülay Beşirli, domates ve biberin insan ve çevre sağlığına zarar vermeyen yöntemlerle yetiştiriciliği, tohum ekimi, fide yetiştiriciliği, toprak hazırlığı, yetiştirme tekniği, meyve hasadı, tohumluk meyve seçimi ve tohum üretimi konularında bilgi paylaşımı yaptı. Çiftçilerin konuyla ilgili sorularını yanıtladı. İki bölgede gerçekleştirdiğimiz eğitimlere

domates biber yetiştiricisi 32 çiftçi katıldı.

3. Su Yönetimi Eğitimi:

Eğitim Tarihi: 19-20-21 Şubat 2024

Eğitmen: Emre Rona (Permakültür tasarımcısı, Buğday Ekolojik Yaşamı Destekleme Derneği Danışmanı)

Eğitim İçeriği: Eğitimcimiz Emre Rona, tarımsal yağmur suyu hasadının ve doğru sulama yöntemlerinin iklime uygun tarım ürünlerinin seçilmesinden toprak onarımına, arazi eğimini okumaktan doğru zamanda ve miktarda sulama yapmaya kadar birçok başlığı kapsadığına yönelik bütüncül bir yaklaşım anlattı. Emre Rona, iklim değişikliğine bağılı olarak yaşanan kuraklık ve seller gibi felaketler karşısında çiftçilerimizin uzun vadede hem kendilerine hem de içinde yaşadıkları ekosistemlere faydalı üretim yöntemlerine geçişı için önemini vurgulayarak, arazi üzerinde eğitim

işaretleme ve örnek su tutma kapalı uygulamalarını gösterdi. Üç bölgede gerçekleştirdiğimiz su yönetimi eğitimlerine toplam 40 çiftçi katıldı.

*** TÜBİTAK Yayınları ‘Yağmur Suyu Hasadı’ Kitabı Dağıtımı:**

Proje katılımcısı çiftçilerimize, arazilerine ve ihtiyaçlarına uygun, kaynaklarının verimli kullanımına yönelik, bütüncül bir su hasadı planı oluşturmalarına destek olacak Yağmur Suyu Hasadı kitabını dağıttık.

4. Toprak Onarımı Eğitimi:

Eğitim Tarihi: 26-27-28 Şubat 2024

Eğitmen: Murat Akhuy (Toprak Onarımı Uzmanı)

Eğitim İçeriği: Eğitmenimiz Murat Akhuy, toprak besin ağını oluşturan mikrocanlıları

tanıtılarak, toprak sağlığı açısından üstlendikleri işlevler üzerinde durdu. Hedeflenen sayı ve çeşitlilikte faydalı mikroorganizma ve yeterli seviyede organik madde içeren sağlıklı ve yapılandırılmış bir toprağın verim ve bitki koruma üzerindeki olumlu etkilerinden bahsetti.

Uygulama kısmında ise canlılığını yitirmiş topraklarda besin ağını oluşturmamıza olanak tanıyan sıcak ve soğuk kompost yığınlarını üreticilerimizle birlikte yaptık. Murat Akhuy, bu yığınların oluşturulması, çevrilmesi, bakımı ve kullanımını içeren detaylar üzerinde durduktan sonra katı kompost yığınlarının sıvı bir türevi olan özütün nasıl elde edildiğini uygulamalı

olarak gösterdi. Üç bölgede gerçekleştirdiğimiz toprak onarımı eğitimlerine toplam 37 çiftçi katıldı.

5. Nar ve Narenciye Yetiştiriciliği ve Bitki Koruma Uygulamaları:

Eğitim Tarihi: 5-6 Mart 2024

Eğitmen: Doç. Dr. Lerzan Erkılıç (Biyolojik Tarım Danışmanı)

Eğitim İçeriği: Üreticilere söz konusu meyve türlerinin insan ve çevre sağlığına zarar vermeyen yöntemlerle yetiştiriciliği ve temel prensiplerini anlatan eğitmenimiz Lerzan Erkılıç, nar ve narenciye yetiştiriciliğinde bahçe bakımı, toprak ve su yönetimi, gübreleme ve bitki koruma uygulamaları konusunda bilgi verdi. Özellikle bitki koruma konusunda kültürel önlemler, biyoteknik ve biyolojik

mücadele üzerinde durdu. İki bölgede gerçekleştirdiğimiz nar ve narenciye yetiştiriciliği eğitimlerine toplam 34 çiftçi katıldı.

6. Tıbbi ve Aromatik Bitkiler Yetiştiriciliği Eğitimi:

Eğitim Tarihi: 18-19 Mart 2024

Eğitmen: Dr. Hüseyin Akdemir (Ziraat Mühendisi, Tıbbi ve Aromatik Bitki Yetiştiricisi)

Eğitim İçeriği: Eğitmenimiz Hüseyin Akdemir, önemli Tıbbi- Aromatik bitkilerden Kekik, Adaçayı, Fesleğen ve Adaçayını tohum ekiminden hasadına varıncaya kadar olan süreci resim ve videolarla anlatarak, söz konusu bitkilerin agroekolojik koşullar altında üretim modelleri hakkında bilgi paylaşımı yaptı. Hüseyin Akdemir, söz konusu Tıbbi Aromatik Bitkilerin kurutma-

harman ve pazar olanakları ile ekoturizmde kullanım olanakları üzerinde durdu. İki bölgede gerçekleştirdiğimiz tıbbi ve aromatik bitki yetiştiriciliği eğitimlerine toplam 33 çiftçi katıldı.

7. Hastalık ve Zararlıların Tespiti ve Mücadele Yöntemleri Eğitimi:

Eğitim Tarihi: 27-28 Mart 2024

Eğitmen: Doç. Dr. Seral Yücel (Adana Biyolojik Mücadele Araştırma Enstitüsü)

Eğitim İçeriği: Domates-Biber, Nane-Fesleğen- Kekik- Adaçayı, Nar-Narenciye, Buğday(karakılçık) kategorilerindeki hastalık ve zararlıların tanıtımını yapan eğitimcimiz Seral Yücel, bu hastalık ve zararlılarla mücadele yöntemlerini anlatarak verim kayıplarına neden olan hastalık-zararlı etmenleri ile mücadeleye yönelik olarak kültürel önlemler, biyolojik ve biyoteknik mücadele yöntemleri konularında bilgiler

verdi. İki bölgede gerçekleştirdiğimiz eğitimlere toplam 32 çiftçi katıldı.

8. Karakılçık Buğdayı Yetiştiricilik Eğitimi

Eğitim Tarihi: 2 Nisan 2024

Eğitmen: Neslihan Balamir (Ziraat Yüksek Mühendisi)

Eğitim İçeriği: Eğitimcimiz Neslihan Balamir yerel buğday türleri hakkında bilgi vererek karakılçık buğdayının insan ve çevre sağlığına zarar vermeyen yöntemlerle yetiştiriciliği, tohum ekimi, toprak hazırlığı, hasadı ve işlenerek pazarlanması konularında bilgiler paylaştı. Samandağ'da gerçekleştirdiğimiz eğitime 20 çiftçi katıldı.

9. Kooperatifçilik ve Gıda İşleme Eğitimi

Eğitim Tarihi: 4 Mayıs 2024

Eğitmen: İzmir Köy Kooperatifi (Neptün Soyer, Arif Yılmaz, Yasemin Güngör Engin, Handan Güven)

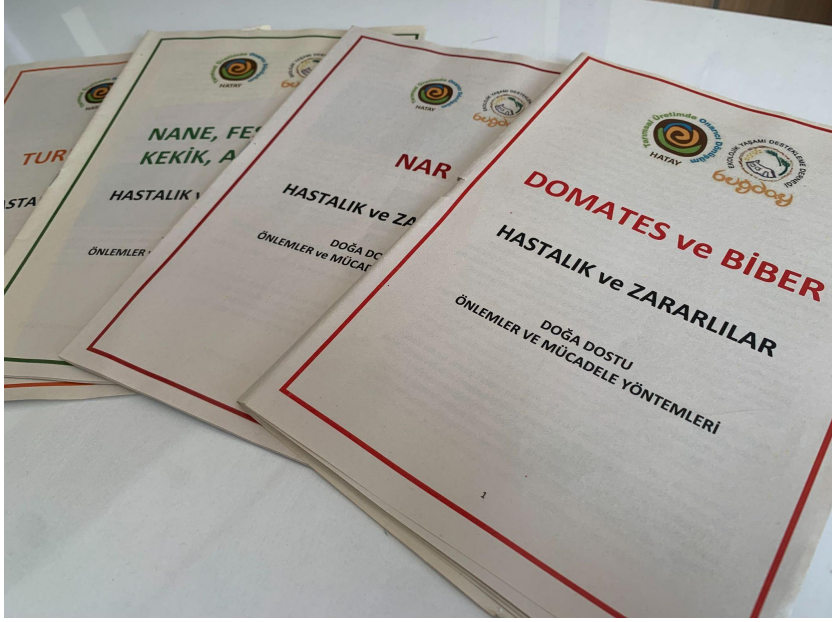
Eğitim İçeriği: İzmir Köy Kooperatifi başkanı Neptün Soyer, kooperatifçiliğin geçmişten günümüze tarihçesi hakkında bilgi paylaşımı yaptı. Kooperatif başkan yardımcısı Arif Yılmaz, nasıl kooperatif oluşturulur, yasal düzenlemeler nelerdir konularında bilgi verdi. Ardından üreticilerimizle nasıl birlik olunması gerektiğini tartıştık.

Yüksek Ziraat Mühendisi Handan Güven ise; salça, nar ekşisi, reçel, salamura zeytin, kurutulmuş meyve ve nar çekirdeği yağının üretim süreçleri ve üretimde kullanılan ekipmanları ayrıntılı bir şekilde anlatarak gıda işleme süreçleriyle ilgili soruları cevaplandırdı. Eğitime hem projeye dahil olan çiftçilerimiz hem de çiftçilerden ürün alımı yapıp işleme yapacak kadın

kooperatifleri ve işleme birimlerinin temsilcilerinden toplam 69 kişi katıldı.

Hastalık ve Zararlılarla Doğa Dostu Mücadele Yöntemleri Kitapçıkları Dağıtımı

Proje kapsamında uzmanlar tarafından hazırlanan, proje kapsamındaki beş üründe görülen hastalık ve zararlılarla doğa dostu yöntem ve tekniklerle nasıl mücadele edileceği, uygulanabilecek doğa dostu / biyolojik preparatlar hakkında bilgileri içeren beş kitapçık yayınladık. Rehber kitapçıkları Hastalık ve Zararlıların Tespiti ve Mücadele Yöntemleri eğitiminde çiftçilere dağıttık.

Çiftçiden Çiftçiye Deneyim Aktarımı Toplantıları

Amaç: Projeye dahil olan çiftçilerle, lider çiftçilerin örnek arazilerini ziyaret ederek çiftçiler arası tecrübelerin paylaşılması, örnek uygulamaların gösterilmesi, çiftçiler arası birlik bilincinin gelişmesi.

Bilal & Gülten Hamurcu ve Şaban Burhan ile Çiftçiden Çiftçiye Deneyim Aktarımı Buluşması

11 Mart 2024, Antakya

Bursa Karacabey’de organik sebze, tahıl ve tıbbi&aromatik bitki üreticiliği yapan ve 18 yıldır %100 Ekolojik Pazarlar üreticisi Şaban Burhan, agroekolojik üretim ve ürün pazarlama ile ilgili deneyimlerini paylaştı, çiftçilerin sorularını cevaplandırdı. Proje katılımcısı Bilal & Gülten Hamurcu arazilerinde gerçekleşen buluşmada Hamurcu Ailesi kendi uygulamalarını göstererek deneyimlerini aktardılar. Buluşmaya toplam 37 çiftçi katıldı.

Ahmet Okan ile Çiftçiden Çiftçiye Deneyim Aktarımı Buluşması

15 Nisan 2024, Arsuz

Agroekolojik yöntemlerle narenciye yetiştiriciliğinin konuşulduğu buluşmada, Arsuz'da organik tarım yapan %100 Ekolojik Pazar üreticisi Ahmet Okan, arazisindeki agroekolojik yöntem ve uygulamaları gösterdi, agroekolojik yaklaşımla ilgili deneyimlerini paylaştı, soruları cevaplandırdı. Buluşmaya 41 çiftçi katıldı.

Münevver Ezelsoy ile Çiftçiden Çiftçiye Deneyim Aktarımı Buluşması
26 Nisan 2024, Yayladağı

Agroekolojik yöntemlerle tıbbi ve aromatik bitkiler yetiştiriciliğinin konuşulduğu buluşmada zehirsiz üretim yapan proje katılımcısı Münevver Ezelsoy arazisindeki ekolojik uygulamaları gösterdi, çiftçi arkadaşlarıyla üretim ve örgütlenmeyle ilgili tecrübelerini paylaştı, soruları cevaplandırdı. Buluşmaya 33 çiftçi katıldı.

Gübre, malç ve çeşitli preparat destekleri

Toprak Analizi, Gübre ve Malç Malzemesi Dağıtımı

Hatay Büyükşehir Belediyesi'nin desteği ile katılımcı çiftçilerin arazilerinin toprak analizlerini gerçekleştirdik; sonuçları projemize danışmanlık veren uzmanlarımızla paylaştık.

Çiftçilerden aldığımız bilgiler ve analiz sonuçları ışığında, çiftçilerimize toprağı besleyen ve toprak mikrobiyolojisini destekleyen gübre dağıttık. Bugüne dek sentetik gübre kullanımı olmayan üreticilere organik içerikli gübreler olan Vitasoil, BlueN ve MyCoup ürünlerini dağıttık. Bugüne dek sentetik gübre kullanmış üreticilere ise agroekolojik yöntemlere kademeli geçiş amacıyla organomineral gübre dağıtımını yaptık. Gübre dağıtımlarının ardından üreticilere, içeriğinde 8-9 farklı bakteri bulunduran, amino asit sentezleme, fosfat sentezlemeyi kolaylaştırma, hastalıklara karşı bağışıklık kazandırma, verimi olumlu etkileme vb. birçok işleve hizmet eden biostimulant dağıttık.

Ayrıca sebze üretimi yapan ve motorlu tırpan kullanamayan çiftçilere ot mücadelesi ve toprağın su tutma kapasitesini artırmak amacıyla malç malzemesi için saman dağıtımını yaptık.

Mayıs ayının sonunda, domates ve biber sezonu yaklaşırken projemizde bulunan 22 domates/ biber yetiştiricisine bölgede sıklıkla görülen tuta, güve ve yeşil kurt zararlılarıyla doğa dostu çözümlerle mücadele için Delfin Od adlı biyolojik insektisit dağıtımını yaptık. Söz konusu biyolojik insektisit, içeriğindeki *Bacillus Thuringiensis* etkin bakterileri ile üretim alanlarında sadece hedef böcek larvalarını yok ederek diğer faydalıların fonksiyonlarına etki yapmıyor.

Çiftçilere Yönelik Danışmanlık Destekleri

Projeye dahil olan çiftçilere, tohumdan hasada kadar olan tüm süreçlere ve üretimde karşılaştıkları sorunlara yönelik doğa dostu çözümler için hem arazi ziyaretleriyle hem de uzaktan danışmanlık veriyoruz.

Üretim Alanlarının Denetimi ve İzlenmesi

Haziran ayının ilk haftasında denetmen ekibimizle, hasat döneminde olan karakılçık buğdayı ile domates, biber ve narenciye yetiştiricilerimizin arazilerine ziyaretler düzenleyerek denetimlerde bulunduk.

Yaptığımız bu denetim ziyaretleriyle;

- üreticilerin üretim yöntemlerini gözlemledik,
- ihtiyaç duyulan arazilerde yetiştirme tekniklerini iyileştirme amaçlı yönlendirmelerde bulunduk,
- varsa hastalık-zararlıları tespit ederek çözümler önerdik,
- üreticilerin sorularını cevaplandırıp üretimle ilgili ihtiyaçlarını tespit ettik.
- denetimler esnasında bu aşamada analize gerek duyulmamış olup hasat ve işleme döneminde çeşitli analizler yapılması planlanmıştır.

Proje Etiketinin Tasarlanması ve Projenin İlk Ürününün Satışa Sunulması

Agroekolojik üretime niyet eden çiftçilerin işleme birimlerinde işlenen ürünleri için ortak bir etiket tasarladık. Ürünler, projede işbirliği yapan pazarlama kanallarında, bu ortak etiket ile pazarlanmaya başlandı.

Projeye dahil olan çiftçilerimizden Tatar Ailesi'nin Mayıs portakalları nisan ayında hasat edildi. Hasat edilen 1,3 ton mayıs portakalı, sağlıklı gıdaya ve doğa dostu üretime önem veren Hatay'ın Defne ilçesinde bulunan Defne Kadın Kooperatifi tarafından kurutularak, proje etiketiyle paketlenildi ve satışa hazır hale getirildi.

Hatay'da Tarımsal Üretimde Onarıcı Dönüşüm etiketiyle satışa sunulan 220 kilo kurutulmuş mayıs portakalları, Defne Kadın Kooperatifi'nin pazarlama kanallarında satışa sunuldu. Ürünlerin hazır hale gelmesiyle birlikte ilk satış (kurutulmuş ürünlerin dörtte biri) İzmir'deki Gıda Toplulukları'nın dayanışması ile gerçekleşti.

Proje Etki Ölçme ve Değerlendirmesi

ZENNA Kurumsal Marka Yönetim Araştırmaları ve Danışmanlığı'nın destekleriyle, projemizin ilk altı ayında düzenlediğimiz faaliyetlere yönelik hazırlanan anket, projemize katılan 57 çiftçi ile paylaşıldı.

Ankette; proje kapsamında düzenlenen tüm eğitimlere yönelik memnuniyet durumu, eğitim konuları hakkında çiftçilerin eğitim öncesi bilgi düzeyleri, eğitimde bilgisi verilen konu başlıklarının yeterlilik düzeyi, eğitimlerde çiftçiler tarafından en önemli bulunan konu başlıkları, çiftçiden çiftçiye deneyim aktarımı toplantılarının ne derece faydalı bulunduğu, gübre, preperat ve çeşitli malzeme desteklerinin ne derece faydalı bulunduğu konularında çeşitli sorular yöneltilmiştir.

Anket sonucu ortaya çıkacak değerlendirmeler ışığında proje etkisi ölçülecek, varsa ek ihtiyaçlar belirlenecek ve söz konusu analiz 2. dönemin faaliyetlerine ışık tutacaktır. ZENNA Danışmanlık tarafından paylaşılacak olan anket sonuçlarını gösteren rapor ayrıca iletilecektir.

Proje Websitesi- www.hatayicinbirlikte.org

Proje tanıtımının, sürdürülebilir üretime geçmeye niyet eden üreticilerin üretim ve ürün hikâyelerinin yer aldığı www.hatayicinbirlikte.org adlı websitemiz açıldı.

Söz konusu web sitesi aracılığıyla, proje boyunca yürütülen faaliyetler hakkında bilgi ve haber paylaşımlarına, çiftçilerimizin ve kadın kooperatiflerinin hikâyelerine, videolarına ve çiftçilerimiz tarafından yetiştirilerek kadın kooperatifleri ve işleme birimleri aracılığıyla satışa hazır hale getirilen ürünlerin hangi pazarlama kanallarından ulaşılabileceğine yer veriliyor.

Anasayfa Biz Kimiz? Ne Yapıyoruz? Üreticiler Ürünler Haberler SSS İletişim

Tarımsal Üretimde Onarıcı Dönüşüm

Yıkıcı depremlerin ardından girdi maliyetleri, kuraklık ve pazarlama sorunlarıyla başa çıkmaya çalışan çiftçilere üretim alanlarını, yöntemlerini ve tedarik ağlarını onarmaları ve ekolojik, adil, sağlıklı sistemler kurmaları için destek oluyoruz.

[ÜRÜN SATIN AL](#)[TOPLU ALIM YAP](#)[MALZEME DESTEĞİ VER](#)

Münevver Ezelsoy
Hatay Turfanda

Nurhak Kar Öksüz
Hatay Ballıöz

Nesrin Deli
Defne Kadın Kooperatifi

Ürünler

Portakal Kuru

[SATIŞ KANALLARI](#)

Biber Salçası

[SATIŞ KANALLARI](#)

Domates Kuru

[SATIŞ KANALLARI](#)

Domates Salçası

[SATIŞ KANALLARI](#)

Yetiştirilen Ürünlerin Hasat Dönemi ve Pazarlama Süreçleri

Projenin ilk ürünü olan Mayıs Portakallarının nisan ayında hasat edilmesi ve kurutularak satışa hazır hale getirilmesinin ardından diğer ürünlerin hasat ve işleme dönemleri aşağıdaki şekilde olacaktır:

-Karakılçık Buğdayı: Haziran ayında hasat edilmesinin ardından proje desteğiyle bir kısmı yaş/taze buğday olarak satılmış, geri kalan kısmı ise işleme birimi tarafından işlenerek bulgur, yufka ekmeği, un haline getirilecektir

-Domates ve Biber: Haziran ayında başlayan hasat süreci ve takip eden süreçte kadın kooperatifleri ve işleme birimleri tarafından domates salçası, biber salçası, domates ve biber kurusu şeklinde işlenerek satışa sunulacaktır.

-Nar: Eylül ayı ile başlayan hasat süreci ve takip eden dönemde kadın kooperatifleri ve işleme birimleri tarafından işlenerek nar ekşisi şeklinde satışa sunulacaktır.

-Narenciye (Limon, Mandalina, Portakal): Limon ve Mandalina için Eylül - Şubat arası dönem Portakal için ise Kasım-Mart arası dönem hasat dönemidir. Narenciye ürünleri yaş/ taze bir şekilde pazarlanacak olup küçük bir kısmı da kurutularak satışa hazır hale getirilecektir.

-Tıbbi ve Aromatik Bitkiler: (Nane, Fesleğen, Kekik, Adaçayı): Kekik için Nisan, Nane için Haziran, Fesleğen ve Adaçayı için Temmuz ayı hasat dönemleri başlamakta ve takip eden süreçte kurutularak satışa hazır hale getirilmektedir.

Çiftçilerin hasat ettiği söz konusu ürünler kadın kooperatifleri ve işleme birimlerine gönderilerek işlenmekte ve proje etiketiyle paketlenerek satışa hazırlanmaktadır. Hangi çiftçinin ürünlerinin hangi işleme birimine gönderileceği gıda işleme birimlerinin işlemeyi tercih ettiği ürünlere, fiyatta anlaşmalarına ve çiftçilerle birbirlerine olan mesafelerine göre belirlenmektedir.

Hasat dönemi yaklaşan ürünler için Kuluçka Proje döneminden bu yana bağlantı kurulan pazarlama ve satış kanallarından siparişler alınmakta, bu siparişler kadın kooperatifleri ve işleme birimlerine iletilerek çiftçilerden alınacak yaş ürün miktarları belirlenmekte, hasat-işleme birimine ürünlerin lojistiği-ürünlerin işlenip paketlenmesi ve kargolama sürecine yönelik operasyon yürütülmektedir.

Projede yararlandığımız pazarlama kanallarını gıda toplulukları, tüketim kooperatifleri, restoranlar, işleme birimlerinin kendi satış kanalları, çevre illerdeki potansiyel pazar yerleri/ dükkânlar, şirket ve kurum mutfakları, e-ticaret siteleri ve narenciye için toptan alım yapabilecek büyük tedarikçiler oluşturmaktadır.

Devam Eden ve Yapılacak Faaliyetler

- Çiftçilerin üretimde ihtiyaç duydukları dal öğütme makinası alınarak agroekolojik üretime niyet eden proje katılımcısı çiftçilerin ortaklaşa kullanımına sunulmuştur. Proje katılımcısı çiftçilere kompost düzeneği alımı yapacağız.
- Çiftçilerin üretimde ihtiyaç duydukları bitki koruma ürünleri desteğine devam edeceğiz.
- Çiftçilere damla sulama sistemi ve malzeme tedariği, kompost tesisi kurulması vb. konularda ek bütçe arayışımız devam ediyor.
- Projeye dahil olan çiftçilere, tohumdan hasada karşılaştıkları sorunlarla ilgili doğa dostu çözümler için danışmanlık vermeyi sürdürüyoruz.
- Projeye katılan çiftçilerin taze ürünlerinin ve işleme birimleri tarafından işlenecek katma değerli ürünlerinin pazarlanması için işleme birimi-çiftçi eşleştirmelerini gerçekleştiriyor, pazarlama kanallarıyla sipariş süreçlerini hayata geçiriyoruz.
- Eylül 2024 itibariyle projeye yeni katılacak çiftçiler için başvuru sürecini başlatacağız.
- Projeye yeni katılacak çiftçilere yönelik eğitim, danışmanlık ve pazarlama destekleri vereceğiz.
- Hem projeye yeni katılacak çiftçilere hem de ilk dönemin çiftçilerine üretimde ihtiyaç duyacakları organik gübre, preparat, malç vb. desteği verecek, toprak analizi yapacağız.
- Projeye yeni katılacak çiftçilerin ve ilk dönemin çiftçilerin üretim alanlarının denetim ve izlenmesini yapacağız.
- Proje sonunda ikinci kez etki ölçme ve değerlendirme yapacağız.
- Hatay'da agroekolojik üretim yöntemleriyle ilgili eğitimleri tamamlayıp bu yöntemlere geçen çiftçilere, sürdürülebilir tarımsal üretim modelini bir birlik çatısı altında devam ettirebilmeleri için örgütlenmelerine destek olacağız.

FAALİYET TAKVİMİ

Proje faaliyetleri ve takvim

- 2023- Sürdürülebilir üretime geçmeye niyetli 60 çiftçinin ve pazarlama gücünü çektikleri ürünlerin belirlenmesi.
- 2024- Proje tanıtımı
- 2024- Projeye dahil olan çiftçilere sürdürülebilir / onarıcı tarım yöntemleri konusunda eğitim ve danışmanlık
- 2024- Projeye katılan çiftçilerin arazilerinde çiftçiden çiftçiye deneyim paylaşımları çiftçiden çiftçiye deneyim paylaşımları
- 2024- Çiftçilere üretimde ihtiyaç duydukları gübre, preparat, malç malzemesi, makina ve ekipman konularında destek verilmesi.
- 2024- Projeye dahil olan çiftliklere tohumdan hasada karşılaştıkları sorunlarla ilgili doğa dostu çözümler için danışmanlık verilmesi ve üretim alanlarının denetlenmesi
- 2024- Onarıcı dönüşümü destekleyen pazarlama kanallarıyla görüşmeler yoluyla çiftçilerin ürün satışına destek (depolama, kargo firmaları ile görüşmeler, şirketlere fiyat sunma, talep/miktar vb.). Buğday Derneği'nin 300 bin kişiyi aşan takipçi ağından da ürünlerin tanıtımı yapılacaktır.

- 2024- Projenin tanıtımıyla birlikte projeye katılarak onarıcı üretime geçen üreticilerin üretim ve ürün hikayelerinin yer aldığı bir web sayfasının hazırlanması ve tanıtımının yapılması
- 2024- Sürdürülebilir üretime geçişte üretilen ürünlerin işlenmesi için çiftçi- kadın kooperatifleri arasında iş birliklerinin sağlanması.
- 2024- Sürdürülebilir üretime geçmiş üreticilerin pazarlamalarına ve satış organizasyonlarına destek. Bu üreticilerin kooperatiflerde işlenen ürünleri için ortak etiket tasarlanması, projede iş birliği yapan pazarlama kanallarında ürünlerin bu etiket ile pazarlanması
- 2024- İkinci yıl projeye katılacak yeni çiftçilere eğitimler ve danışmanlık
- 2025- 2024'te eğitim alarak onarıcı tarıma geçmiş çiftliklerde çiftçiden çiftçiye deneyim paylaşımları
- 2025- Onarıcı dönüşümü destekleyen pazarlama kanallarıyla görüşmeler yoluyla çiftçilerin ürün satışına destek
- 2025- Hatay'da onarıcı tarım eğitimlerini alarak sürdürülebilir tarımsal üretime geçen üreticilerin, pazarlama faaliyetlerini "bir birlik çatısı altında sürdürebilmeleri" için örgütlenmelerine destek.

